Heikki Taulu 6.11.2023 Dnro 001/81/2023

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 27.10.2023

HE 73/2023 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Akava kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen otsikon asiassa

Yleistä

Akava pitää tärkeänä pyrkimyksiä työllisyyden kasvattamiseen myös työttömyysturvaa kehittämällä ja jopa maltillisesti kiristämällä. Hallitusohjelman muodostama työttömyysturvan leikkausten kokonaisuus on kuitenkin mielestämme liian suuri. Tässä esityksessä ehdotettuja leikkauksia ei pidä toteuttaa, vaan työllisyyden kasvattamiseen pitää pyrkiä pääasiassa keinoilla, jotka eivät näin voimakkaasti kohdistu heikossa tilanteessa oleviin työttömiin.

Tuloperusteinen työssäoloehto

Palkansaajan työssäoloehdon täyttäminen on edellytys sille, että työttömäksi jäänyt voi päästä ansiosidonnaisen työttömyysturvan piiriin. Akava kannattaa palkansaajan työssäoloehdon muuttamista tuloperusteiseksi (ns. euroistaminen). Pidämme muutosta pääasiassa rakenteellisena ja tarpeellisena uudistustoimena, emmekä niinkään työllisyystoimena, vaikkakin sillä on myös laskennallinen työllisyyttä lisäävä vaikutus.

Uudistuksen jälkeen työssäoloehdon kertymisessä ei enää seurattaisi lainkaan henkilön viikkokohtaisia työtunteja, vaan pelkästään kalenterikuukausittaisia (tai puolen kuukauden) ansioita. Jatkossa tarkastelu lisäksi kohdistuisi ansioiden (palkan) maksuajankohtaan, eikä ansainta-ajankohtaan, kuten nykyään. Ehdotuksessa valittu maksuajankohtaan perustuva karttuma voi työttömän näkökulmasta olla epäintuitiivinen verrattuna nykyiseen ansaintaperusteiseen karttumaan. Uudistuksen hyvä läpivienti edellyttääkin työttömien tehokasta informointia asiasta.

Heikki Taulu 6.11.2023 Dnro 001/81/2023

Työssäoloehdon pituus

Akava ei kannata työssäoloehdon keston kaksinkertaistamista nykyisestä noin kuudesta kuukaudesta kahteentoista kuukauteen. Ehdotamme että kesto pidennettäisiin sen sijasta enintään yhdeksään kuukauteen. Tämä olisi nähdäksemme kohtuullinen lievennys muutoin suuria leikkauksia sisältävään esitykseen.

Muut muutokset

Emme kannata esitykseen sisältyviä muita leikkauksia työttömän turvaan. Näitä ovat työttömyysturvan lapsikorotusten poisto, omavastuuajan pidentäminen viidestä seitsemään päivään, lomakorvauksen jaksottaminen sekä työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopuminen. Mielestämme nämä heikennykset työttömyyden aikaisiin etuuksiin ovat kokonaisuudessaan liian suuret.

Akava ry:n puolesta

Heikki Taulu
ekonomisti

Rautatieläisenkatu 6
00520 Helsinki
www.akava.fi